

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag

de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
2511 CR Den Haag

Ministerie van Defensie

Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Onze referentie

BS2017020554

Afschrift aan

de Voorzitter van de Eerste
Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 22
2513 AA Den Haag

*Bij beantwoording datum,
onze referentie en betreft
vermelden.*

Datum 29 juni 2017
Betreft MRTT-samenwerkingsprogramma

Hierbij meld ik u dat Duitsland en Noorwegen vandaag formeel zijn toegetreden tot het *Multi Role Tanker Transport* (MRTT) samenwerkingsprogramma voor tanker-transportvliegtuigen. Luxemburg en Nederland nemen daar al aan deel. Door de toetreding van de beide landen zal het programma bestaan uit de verwerving van een pool van zeven vliegtuigen, vijf meer dan nu. Dit aantal kan nog toenemen bij de toetreding van nieuwe landen.

Samen met vertegenwoordigers van Duitsland, Luxemburg en Noorwegen heb ik vandaag in Brussel een *Memorandum of Understanding* (MoU) getekend. Het MoU over twee toestellen dat Nederland en Luxemburg in juli 2016 hebben gesloten (Kamerstuk 27 830, nr. 183 van 28 juli 2016) is aangepast en het document is vandaag opnieuw bekrachtigd, nu dus door vier landen.

Het gezamenlijke programma is een groot succes voor de Europese defensiesamenwerking. Het MRTT-programma van het Europees Defensie Agentschap, waarvan Nederland sinds het begin in 2012 *lead nation* is, levert een belangrijke bijdrage aan het terugdringen van het tekort aan tanker- en luchttransportcapaciteit in de Navo en de EU. Bovendien zijn de deelnemende landen door deze samenwerking veel goedkoper uit dan wanneer zij de toestellen zelf apart zouden aanschaffen.

De opzet van het MRTT-programma heb ik toegelicht in de eerdergenoemde brief van 28 juli vorig jaar. De Navo sluit namens de deelnemende landen het contract met Airbus voor de levering van de A330 MRTT toestellen en wordt formeel de eigenaar. De deelnemers investeren naar rato van hun aantal vliegtuigen. Voor Duitsland gaat het om 5.500 vliegtuigen, Nederland doet mee voor 2.000 vliegtuigen, Luxemburg voor 200 en Noorwegen voor 100 vliegtuigen.

Het contract dat de Navo en Airbus vorig jaar hebben getekend, betrof een bestelling van twee toestellen met een optie voor nog eens zes exemplaren. De optie wordt nu voor vijf extra toestellen ingeroepen. België heeft aangekondigd eveneens te willen deelnemen en wel voor 1.000 vliegtuigen. De Belgische minister van Defensie heeft daarover in februari jl. een intentieverklaring getekend (Kamerstuk 28 676, nr. 264). Na de Belgische ondertekening van het MoU, voorzien voor begin 2018, kan het achtste toestel worden besteld. Overigens kunnen andere landen ook nog deelnemen. Zoals bekend heeft Polen zich eind 2016 teruggetrokken.

Nederland gaat de MRTT-vliegtuigen gebruiken als vervanging van de twee huidige KDC-10 toestellen. De twee MRTT-vliegtuigen die vorig jaar zijn besteld voor Nederland

en Luxemburg stromen in vanaf 2020. De twee KDC-10 vliegtuigen zullen vanaf dat jaar stapsgewijs uit dienst worden genomen.

Vier van de zeven MRTT-toestellen zullen worden gestationeerd op de vliegbasis Eindhoven, de hoofdvestiging van de MRTT-pool. Op deze vliegbasis komt een multinationale eenheid voor de dagelijkse aansturing van alle zeven toestellen, vergelijkbaar met het SAC C-17 programma in Hongarije. Drie toestellen worden conform de wens van Duitsland op roulatiebasis geplaatst op de vliegbasis Keulen-Wahn. Eén daarvan zal zijn uitgerust met een permanente medische evacuatiecapaciteit.

Omdat het aanvullende contract met Airbus nog niet is gesloten en er nog enkele andere afspraken moeten worden gemaakt, kan ik de Kamer nog niet definitief informeren over de financiële gevolgen voor Nederland. De levensduurkosten per MRTT-toestel dalen echter sterk door de bestelling van meer vliegtuigen. Daarmee gaan de investeringskosten en de jaarlijkse exploitatiekosten voor Nederland flink omlaag. Zodra dat mogelijk is, zal de Kamer de financiële informatie ontvangen.

DE MINISTER VAN DEFENSIE

J.A. Hennis-Plasschaert